

BOSHLANG'ICH TA'LIM JARAYONIDA PEDAGOGIK VA PSIXOLOGIK YONDASHUVLARNING INTEGRATSIYASI

Qurbonaliyeva Shohista Abduvohit qizi

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti Pedagogika fakulteti boshlang'ich ta'lim yo'nalishi 4-bosqich talabasi

Email : qurbonaliyevashohista@gmail.com

Xoliyorova Mohichehra Xoliyorovna

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti Pedagogika fakulteti boshlang'ich ta'lim yo'nalishi 4-bosqich talabasi

Email : oybekholierov00@mail.com

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17347112>

Annotatsiya : Ushbu maqolada boshlang'ich ta'lim jarayonida pedagogik va psixologik yondashuvlarning o'zaro integratsiyasi yoritilgan. O'qituvchi faoliyatida bolalar psixologiyasini hisobga olish, individual yondashuvni shakllantirish hamda o'quvchilarning shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishini ta'minlash masalalari tahlil qilinadi. Shuningdek, zamonaviy pedagogik texnologiyalar va psixologik metodlar uyg'unligi orqali ta'lim jarayonining samaradorligini oshirish yo'llari ko'rsatib o'tilgan

Kalit so'zlar : Boshlang'ich ta'lim, pedagogika, psixologiya, integratsiya, ta'lim jarayoni, individual yondashuv, o'qituvchi faoliyati, o'quvchi rivojlanishi, motivatsiya, innovatsion texnologiyalar.

Аннотация : В данной статье рассматривается интеграция педагогических и психологических подходов в процессе начального образования. Анализируются вопросы учета детской психологии в деятельности учителя, формирования индивидуального подхода и обеспечения личностного и социального развития учащихся. Также показаны пути повышения эффективности учебного процесса за счет сочетания современных педагогических технологий и психологических методов.

Ключевые слова : Начальное образование, педагогика, психология, интеграция, учебный процесс, индивидуальный подход, деятельность учителя, развитие учащихся, мотивация, инновационные технологии.

Abstract : This article explores the integration of pedagogical and psychological approaches in the process of primary education. It analyzes the importance of considering child psychology in teaching practice, developing individualized approaches, and ensuring students' personal and social development. The paper also highlights ways to enhance the effectiveness of the educational process through the combination of modern pedagogical technologies and psychological methods.

Keywords : Primary education, pedagogy, psychology, integration, educational process, individual approach, teacher activity, student development, motivation, innovative technologies.

Bugungi kunda ta'lim tizimining eng muhim bosqichlaridan biri — bu boshlang'ich ta'lim jarayonidir. Aynan shu davrda bola shaxsining shakllanishi, fikrlash doirasi va ta'limga bo'lgan munosabati asos solinadi. Shu sababli pedagogik yondashuv bilan bir qatorda psixologik omillarni ham chuqur o'rganish, ularni bir-biri bilan uyg'unlashtirish zaruriy ahamiyat kasb etadi.

Pedagogika va psixologiya fanlarining integratsiyasi boshlang'ich ta'limda o'qitish samaradorligini oshirish, o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish va ularni har tomonlama rivojlantirishga xizmat qiladi. O'qituvchi faoliyatida bolaning yoshiga, qiziqishlariga, ruhiy holatiga mos yondashuvni tanlash ta'lim jarayonining muvaffaqiyat kalitidir.

Zamonaviy ta'limda innovatsion texnologiyalar, interfaol metodlar va psixologik qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini uyg'un qo'llash orqali o'quvchilarda mustaqil fikrlash, ijobiy motivatsiya va o'z-o'zini anglash ko'nikmalarini shakllantirish mumkin. Shu jihatdan pedagogik va psixologik yondashuvlarning integratsiyasi nafaqat ta'lim sifatini oshiradi, balki insonparvarlik va shaxsga yo'naltirilgan ta'lim tizimini shakllantirishga xizmat qiladi.

Boshlang'ich ta'lim — bu bolaning bilim olamiga ilk qadam qo'yadigan, tafakkur va shaxsiy sifatleri shakllanadigan muhim bosqichdir. Shu davrda o'qituvchi nafaqat bilim beruvchi, balki psixolog, tarbiyachi va yo'l boshchi sifatida ham faoliyat yuritadi. Shuning uchun o'quv jarayonida pedagogik va psixologik yondashuvlarning uyg'unlashuvi muhim ilmiy va amaliy ahamiyat kasb etadi.

Pedagogik yondashuv o'quvchilarga o'quv jarayonini tizimli, metodik va maqsadli tarzda tashkil etish imkonini bersa, psixologik yondashuv bolaning individual ruhiy holatini, emotsional ehtiyojlarini va shaxsiy imkoniyatlarini inobatga olishga yordam beradi. Bu ikki yo'nalishning integratsiyasi natijasida o'quvchi faol, mustaqil va ijodkor shaxs sifatida shakllanadi. O'qituvchi har bir o'quvchining yoshiga, qobiliyatiga va psixologik holatiga mos o'qitish usullarini tanlasa, dars jarayoni yanada samarali kechadi. Masalan, kinestetik tipdagi bolalar amaliy mashg'ulotlar orqali yaxshiroq o'rganadi, vizual tipdagi o'quvchilar esa rangli tasvirlar, diagrammalar orqali bilimni tezroq o'zlashtiradi. Shu sababli o'qituvchining psixologik savodxonligi — zamonaviy ta'limning eng muhim tarkibiy qismidir. Bundan tashqari, innovatsion pedagogik texnologiyalar — interfaol metodlar, axborot texnologiyalari, STEAM yondashuvi va muammoli ta'lim kabi usullar — o'quvchilarning fikrlash doirasini kengaytiradi, ularda mustaqil qaror qabul qilish va muloqot madaniyatini rivojlantiradi. Bu jarayonda psixologik yondashuv o'quvchilarning o'ziga ishonchini mustahkamlash, motivatsiyani oshirish va stress holatlarini kamaytirishda muhim rol o'ynaydi.

Shuningdek, ta'lim jarayonida o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi ijobiy psixologik muhitni yaratish — samarali o'qitishning asosi hisoblanadi. Iliq, do'stona va qo'llab-quvvatlovchi muhitda bola o'z fikrini erkin bayon etadi, xatolardan qo'rqmaydi va yangi bilimlarni o'zlashtirishga intiladi.

Xulosa qilib aytganda, boshlang'ich ta'lim jarayonida pedagogik va psixologik yondashuvlarning integratsiyasi zamonaviy ta'lim sifatini oshirishning eng muhim omillaridan biridir. Har bir o'quvchi o'ziga xos shaxs bo'lgani sababli, ta'lim jarayonini individual yondashuv asosida tashkil etish, bolalarning ruhiy va intellektual ehtiyojlarini inobatga olish zarur.

Pedagogik metodlar orqali bilim berish, psixologik yondashuv orqali esa o'quvchilarda motivatsiya, o'z-o'ziga ishonch va ijodkorlikni shakllantirish mumkin. Aynan shu ikki yo'nalishning uyg'unligi o'quv jarayonini nafaqat samarali, balki insonparvar va shaxsga yo'naltirilgan tizimga aylantiradi

Foydalanilgan adabiyotlar :

1. Hasanboyeva, O. Y. — Pedagogika asoslari. — Toshkent: Innovatsiya-Ziyo, 2022.
2. Saidahmedov, N. — Yangi pedagogik texnologiyalar va ularni amaliyotga joriy etish. — Toshkent: Fan va texnologiya, 2020.
3. G'oziev, E. G. — Umumiy psixologiya. — Toshkent: O'zbekiston, 2019.
4. www.edu.uz
5. www.ziyo.net